

# **Papp Viktor (2015): A Juhdöglő-völgy Erdőrezervátum lignikol bazídiumos nagygombáinak taxonómiája és természetvédelmi helyzete. Doktori (PhD) értekezés, 2011 old.**

Teljes hivatkozás: Papp Viktor (2015): A Juhdöglő-völgy Erdőrezervátum lignikol bazídiumos nagygombáinak taxonómiája és természetvédelmi helyzete. Doktori (PhD) értekezés. Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest, 211. old.

Rövid hivatkozás: Papp (2015)

Első szerző: Papp Viktor

Év: 2015

Összefoglalás:

Az emberi tevékenység hatására csökkenőben lévő, magas biodiverzitású erdei élőhelyek védelmében szükségessé vált a még természetszerű állapotukat őrző erdők megóvása. Ennek érdekében dolgozták ki Magyarországon az Erdőrezervátum Programot, amely során törvényi védelmet élvező erdőterületeket jelöltek ki. A Vétesben található és holt faanyagban gazdag Juhdöglő-völgy Erdőrezervátumban (JDV ER) korábban nem végeztek szisztematikus fungisztikai vizsgálatokat. Jelen munkában a nagygombák közül kifejezetten a faanyagon élő bazídiumos taxonok feltárására koncentráltam. Munkám során az alábbi főbb célokat tűztem ki: (1) a JDV ER lignikol bazídiumos nagygombavilágának feltárása, taxonómiai értékelése mikro- és makromorfológiai bélyegek alapján, kiegészítve filogenetikai módszerekkel is; (2) a JDV ER területéről dokumentált gombafajok természetvédelmi helyzetének értékelése és a vizsgált terület valós természeti értékének meghatározása; (3) a kutatás során felmerülő szisztematikai és nevezéktani kérdések tisztázása. A JDV ER magterületéről 2010 és 2014 közötti időszakban 45 terepnap során összesen 232 lignikol bazídiumos nagygombafajt mutattam ki. Az ezidáig meghatározott taxonok közül 122 faj újnak bizonyult a Vétesre, míg 20 faj Magyarország fungájára nézve. Az európai bükkerdők természetességét indikáló, 106 erdőrezervátum adatainak elemzése alapján összeállított 21 nagygombafajt tartalmazó lista taxonjai közül a JDV ER magterületén 16 faj előfordulását igazoltam, amely a legmagasabb a vizsgált hazai erdőrezervátumok közül és szakirodalmi adatok alapján európai szinten is csak a szlovákiai Stužica és Rožok

őserdőkben mutattak ki ennyi indikátorfajt. A 12 hazánkban védett lignikol nagygomba közül az eddigi felvételezések során 7 faj előfordulását mutattam ki a JDV ER területéről. Ezek közül a Vértesből egyedül erről az élőhelyről ismert a *Ganoderma cupreolaccatum* (Kalchbr.) Z. Igmándy és *Pholiota squarrosoides* (Peck) Sacc. Jelenlegi ismereteink alapján a hazai erdőrezervátumok közül a Juhdöglő-völgyben fordul elő a legtöbb védett, lignikol nagygombafaj. Jelen eredmények alapján lignikol bazídiumos nagygombák szempontjából a JDV ER Magyarország legnagyobb fajdiverzitású élőhelye.

Taxonómiai és nómenklaturai vizsgálataim során összesen 8 új kombinációt közöltem: *Entoloma zuccherellii* var. *pluteisimilis* (Noordel. & C.E. Hermos.) V. Papp, *E. zuccherellii* var. *sclerotigenum* (Caball., Higuelmo, Català & Vila) V. Papp, *E. vernalis* (Har. Takah. & Degawa) V. Papp & Dima, *Postia* subgen. *Cyanosporus* (McGinty) V. Papp, *Postia africana* (Ryvarden) V. Papp, *P. amyloidea* (Corner) V. Papp, *P. caesioflava* (Pat.) V. Papp, *P. coeruleivirens* (Corner) V. Papp. A Magyarországról első alkalommal a JDV ER területéről dokumentált és 2013-ban védetté nyilvánított *Pholiota squarrosoides* esetében először mutattam ki filogenetikai vizsgálat alapján, hogy ez a faj nem az *Adiposae*, hanem a *Pholiota* szekcióba tartozik. A PV1044 sorszámú fungáriumi minta morfológiai vizsgálata alapján egyezést mutatott a jelenleg a szakirodalom alapján *Climacodon pulcherrimus*-ként tárgyalt faj holotípusával. Az átnézett genetikai adatbázisok alapján első alkalommal készítettünk ebből a fajból ITS szekvenciát, amely alapján filogenetikai vizsgálattal igazoltam, hogy ez a faj nemzetségszinten elkülönül a *Climacodon* P. Karst. típusfajától [*C. septentrionalis* (Fr.) P. Karst.] és vélhetően a *Donkia* Pilát génuszba tartozik: *D. pulcherrima* (Berk. & M.A. Curtis) Pilát.

holtfa

természetesség - degradáltság

természetvédelem

ökoszisztéma: pusztulás, lebontás, korhadás

biodiverzitás: gomba, zuzmó

élőhely: gyertyános-tölgyesek, bükkösök

élőhely: fényben gazdag tölgyesek

ökoszisztéma: táplálékhálózat

Lelőhely: ER Archívum - digitális

Típus: CSc, PhD, DLA doktori dolgozat, téziszfüzet

Erdőrezervátumok: [Juhdöglő-völgy Erdőrezervátum](#) Csatolt dokumentum: [Papp V \(](#)  
[taxonóm](#)

Horváth Ferenc

Katalógusbavétel időpontja: 2022-07-24